

Верховний
Суд

УХВАЛА

09 квітня 2020 року
м. Київ

Справа № 5023/5847/11

Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного господарського суду:
Банаська О. О. – головуєчого, Васьковського О. В., Пескова В. Г.
за участю секретаря судового засідання Солоненко А. В.

за участю представників:
ТОВ "Фінансова компанія "Поліс": Гамей В. В.

розглянув у відкритому судовому засіданні касаційну скаргу Товариства з
обмеженою відповідальністю "Фінансова компанія "Поліс"
на постанову Східного апеляційного господарського суду від 07.08.2019
у складі колегії суддів: Плахова О. В. – головуєчого, Мартюхіної Н. О.,
Шутенко І. А.
у справі за заявою Фізичної особи - підприємця Ринського Владислава
Леонідовича
про визнання банкрутом

ВСТАНОВИВ:

У провадженні Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду
перебуває справа № 5023/5847/11 за касаційною скаргою Товариства з
обмеженою відповідальністю "Фінансова компанія "Поліс" на постанову Східного
апеляційного господарського суду від 07.08.2019.

Ухвалою Верховного Суду від 16.03.2020 поновлено провадження у даній справі

та призначено розгляд касаційної скарги Товариства з обмеженою відповідальністю "Фінансова компанія "Поліс" (далі – ТОВ "Фінансова компанія "Поліс") на постанову Східного апеляційного господарського суду від 07.08.2019 у відкритому судовому засіданні на 09.04.2020.

03.04.2020 на адресу Верховного Суду від ТОВ "Фінансова компанія "Поліс" надійшли письмові пояснення у справі від 03.04.2020 № 3.1023.

У зв'язку з відпусткою судді Катеринчук Л. Й., автоматизованою системою документообігу суду для розгляду справи № 5023/5847/11 визначено колегію суддів у складі: Банаська О. О. – головуючого, суддів Васьковського О. В., Пескова В. Г., що підтверджується витягом з протоколу передачі судової справи передачі судової справи раніше визначеному складу суду від 06.04.2020.

Ухвалою Верховного Суду від 07.04.2020 справу новим складом суду прийнято до провадження та постановлено здійснювати розгляд касаційної скарги ТОВ "Фінансова компанія "Поліс" у судовому засіданні 09.04.2020.

08.04.2020 на електронну адресу Верховного Суду від арбітражного керуючого Корольова В. В. надійшла заява про відкладення розгляду справи від 08.04.2020 № 114-5023/5847 мотивована установам на усій території України карантину з 12 березня до 03 квітня 2020 року та введенням обмеження перевезення пасажирів автомобільним транспортом міжміського сполучення та заборони перевезення пасажирів залізничним транспортом відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 11.03.2020 № 211 "Про запобігання поширенню на території України коронавірусу COVID-19".

Цього ж дня на електронну адресу Верховного Суду надійшла заява арбітражного керуючого Корольова В. В. від 08.04.2020 № 115-5023/5847 про призначення відеоконференції поза межами приміщення суду з огляду на введення карантину на усій території України та обмеження пасажирів автомобільним транспортом міжміського сполучення та заборони перевезення пасажирів залізничним транспортом.

09.04.2020 на електронну адресу касаційного суду від арбітражного керуючого Корольова В. В. надійшли письмові пояснення у справі від 08.04.2020 № 116-5023/5847.

У судовому засіданні касаційної інстанції 09.04.2020 з'явився представник скаржника (ТОВ "Фінансова компанія "Поліс"). Інші учасники справи явку

уповноважених представників у судові засідання не забезпечили не повідомивши причини неявки.

Відповідно до частини 1 статті 216 ГПК України суд відкладає розгляд справи у випадках, встановлених частиною 2 статті 202 цього Кодексу.

Ураховуючи викладене, відповідно до приписів статті 216 ГПК України, з метою надання можливості учасникам справи скористатись своїми процесуальними правами, дотримання принципу пропорційності, реалізації засад змагальності, враховуючи завдання господарського судочинства, особливості конкретних обставин справи, Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного господарського суду вважає за доцільне відкласти розгляд касаційної скарги.

Разом з тим судом розглянуто заяву арбітражного керуючого Корольова В. В. про призначення відеоконференції поза межами приміщення суду за наслідком чого колегія суддів касаційної інстанції зазначає таке.

Відповідно до частин першої, другої статті 197 ГПК України учасники справи мають право брати участь у судовому засіданні в режимі відеоконференції поза межами приміщення суду за умови наявності у суді відповідної технічної можливості, про яку суд зазначає в ухвалі про відкриття провадження у справі, крім випадків, коли явка цього учасника справи в судові засідання визнана судом обов'язковою. Учасник справи подає заяву про участь у судовому засіданні в режимі відеоконференції поза межами приміщення суду не пізніше ніж за п'ять днів до судового засідання. Копія заяви в той самий строк надсилається іншим учасникам справи.

Суд зазначає, що постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2020 № 211 "Про запобігання поширенню на території України коронавірусу COVID-19" (зі змінами та доповненнями) з метою запобігання поширенню на території України коронавірусу з 12.03.2020 по 03.04.2020 на всій території України встановлено карантин та введено обмеження перевезення пасажирів автомобільним транспортом міжміського сполучення, значно обмежено перевезення пасажирів міським пасажирським транспортом і заборонено перевезення залізничним транспортом. Також відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23.03.2020 № 228 "Питання перевезень авіаційним транспортом" обмежено прийняття та відправлення повітряних суден щодо перевезення пасажирів.

Запроваджені заходи значно ускладнюють для сторін можливість реалізувати своє право на участь у розгляді їх справи в суді через обмеження пересування

як в межах території країни так і в межах населених пунктів.

Постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.2020 № 239 внесено зміни до постанови Кабінету Міністрів України від 11.03.2020 № 211 "Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2" щодо строків обмежувальних заходів на території України, а саме продовжено строк карантину до 24.04.2020.

Відповідно до статті 64 Конституції України в умовах воєнного або надзвичайного стану можуть встановлюватися окремі обмеження прав і свобод із зазначенням строку дії цих обмежень. Не можуть бути обмежені права і свободи, передбачені статтями 24, 25, 27, 28, 29, 40, 47, 51, 52, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63 цієї Конституції.

Отже, право на судовий захист встановлене статтею 55 Конституції України не може обмежуватись навіть за умов оголошення карантину.

В тому числі, не може бути обмежено право встановлене частиною 6 статті 4 ГПК України, а саме: на участь особи у розгляді своєї справи у визначеному законом порядку.

З огляду на те, що розгляд справ у загальному позовному провадженні передбачає участь сторони у розгляді справи шляхом особистої участі в судовому засіданні або проведення судового засідання в режимі відеоконференції, а також шляхом подання письмових доказів та пояснень під час розгляду справи в порядку письмового провадження, то, за умов карантину та введених обмежень пересування територією країни, доцільним для забезпечення права на участь в розгляді справи, є розгляд справи в режимі відеоконференції або в порядку письмового провадження.

Об'єктом касаційного оскарження у цій справі є постанова Східного апеляційного господарського суду від 07.08.2019, якою за результатами апеляційного перегляду скасовано ухвалу Господарського суду Харківської області від 13.12.2018 та відмовлено у задоволенні заяви ліквідатора про визнання права власності та витребування майна з чужого незаконного володіння.

Згідно із частиною першою, третьою статті 301 Господарського процесуального кодексу України (далі – ГПК України) розгляд справ у суді касаційної інстанції здійснюється у судовому засіданні з повідомленням учасників справи.

Частиною четвертою, п'ятою статті 301 ГПК України передбачено, що перегляд рішень суду першої інстанції та постанов апеляційної інстанції у справах, ціна позову в яких не перевищує п'ятсот розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб, здійснюється без повідомлення учасників справи, крім справ, які не підлягають розгляду в порядку спрощеного провадження. Перегляд ухвал суду першої та апеляційної інстанцій (крім ухвал, якими закінчено розгляд справи) здійснюється судом касаційної інстанції без повідомлення учасників справи.

Відповідно до пункту 1 частини четвертої статті 247 ГПК України у порядку спрощеного позовного провадження не можуть бути розглянуті справи про банкрутство.

З урахуванням викладеного справа № 5023/5847/11 за касаційною скаргою Товариства з обмеженою відповідальністю "Фінансова компанія "Поліс" на постанову Східного апеляційного господарського суду від 07.08.2019 розгляду в порядку письмового провадження не підлягає та має розглядатися у судовому засіданні з повідомленням учасників справи.

В той же час, позбавлення сторони права на участь у розгляді своєї справи через карантинні заходи суперечило б вимогам Конституції України, ГПК України та статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та було б не пропорційним між використаними засобами та поставленою метою.

Частиною першою статті 6 Конвенції закріплено такі елементи права на судовий захист: 1) право на розгляд справи; 2) справедливість судового розгляду; 3) публічність розгляду справи та проголошення рішення; 4) розумний строк розгляду справи; 5) розгляд справи судом, встановленим законом; 6) незалежність і безсторонність суду.

У статті 6 Конвенції передбачається право кожної людини на те, що розгляд її справи буде відбуватися публічно. Публічний характер розгляду справи спрямований на захист особи від таємного, не підконтрольного суспільству відправлення правосуддя. З іншого боку, публічність є важливим інструментом, який сприяє зміцненню довіри до діяльності судової системи. Вимога публічності поширюється як на процес розгляду справи, так і на проголошення судового рішення.

У своїй практиці Європейський суд з прав людини неодноразово наголошував, що право на доступ до суду, закріплене у § 1 Конвенції, не є абсолютним: воно

може бути піддане допустимим обмеженням, оскільки вимагає за своєю природою державного регулювання. Держави-учасниці користуються у цьому питанні певною свободою розсуду. Однак Суд повинен прийняти в останній інстанції рішення щодо дотримання вимог Конвенції; він повинен переконатись у тому, що право доступу до суду не обмежується таким чином чи такою мірою, що сама суть права буде зведена нанівець. Крім того, подібне обмеження не буде відповідати статті 6 § 1, якщо воно не переслідує легітимної мети та не існує розумної пропорційності між використаними засобами та поставленою метою (§ 44 рішення ЄСПЛ у справі "Prince Hans-Adam II of Liechtenstein v. Germany").

Статтею 197 ГПК України встановлено можливість проведення судового засідання в режимі відеоконференції поза межами приміщення суду за заявою учасників справи.

Частиною третьою вказаної статті зазначено про можливість проведення судового засідання в режимі відеоконференції поза межами приміщення суду згідно з вимогами Положення про Єдину судову інформаційно-телекомунікаційну систему.

Суд зазначає, що 02.04.2020 набрав чинності Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на забезпечення додаткових соціальних та економічних гарантій у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)" від 30.03.2020 № 540-IX, яким статтю 197 ГПК України після частини третьої доповнено новою частиною (частиною четвертою) такого змісту: "Під час дії карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України з метою запобігання поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19), учасники справи можуть брати участь у судовому засіданні в режимі відеоконференції поза межами приміщення суду з використанням власних технічних засобів. Підтвердження особи учасника справи здійснюється із застосуванням електронного підпису, а якщо особа не має такого підпису, то у порядку, визначеному Законом України "Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус" або Державною судовою адміністрацією України".

Наказом Державної судової адміністрації України від 08.04.2020 № 169 затверджено Порядок роботи з технічними засобами відеоконференції зв'язку під час судового засідання в адміністративному, цивільному та господарському процесах за участі сторін поза межами приміщення суду (далі – Порядок).

У пункті 2 розділу II Порядку зазначено, що системою відеоконференцзв'язку є комплекс технічних засобів і програмного забезпечення "EasyCon".

Крім того у розділах II, III вказаного Порядку встановлено процедуру подання заяви про участь у судовому засіданні в режимі відеоконференції, форму та зміст такої заяви, визначено механізм призначення та проведення судового засідання в режимі відеоконференції поза межами приміщення суду.

Відповідно до пункту 1 розділу III Порядку для участі у судовому засіданні в режимі відеоконференції учасник справи повинен попередньо зареєструватись з використанням власного електронного підпису в Системі на офіційному вебпорталі судової влади України за адресою www.court.gov.ua та перевірити наявні у нього власні технічні засоби на відповідність технічним вимогам, наведеним в додатку 1 до цього Порядку.

Враховуючи, що право на участь в розгляді своєї справи гарантоване Конвенцією, Конституцією України та ГПК України, приймаючи до уваги впровадження обмежувальних заходів пов'язаних з введенням карантину на території України та з огляду на необхідність забезпечення своєчасного розгляду господарської справи, суд вважає за необхідне задовольнити заяву арбітражного керуючого Корольова В. В. та провести судове засідання в режимі відеоконференції з урахуванням технічних можливостей у суді з використанням системи відеоконференцзв'язку "EasyCon".

На підставі викладеного та керуючись статтями 120, 121, 197, 202, 216, 234, 235, 314, 326 Господарського процесуального кодексу України, Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного господарського суду

У Х В А Л И В:

1. Відкласти розгляд касаційної скарги Товариства з обмеженою відповідальністю "Фінансова компанія "Поліс" на постанову Східного апеляційного господарського суду від 07.08.2019 у справі № 5023/5847/11.
2. Повідомити учасників справи, що розгляд касаційної скарги відбудеться 30 квітня 2020 року о 15:45 у приміщенні Касаційного господарського суду за адресою: м. Київ, вул. О. Копиленка, 6 в залі судових засідань № 330.
3. Довести до відома учасників справи, що явка їх представників в судове засідання не є обов'язковою.

4. Звернути увагу учасників справи, що відповідно до частини третьої статті 196 Господарського процесуального кодексу України учасник справи має право заявити клопотання про розгляд справи за його відсутності. Якщо таке клопотання заявили всі учасники справи, судовий розгляд справи здійснюється на підставі наявних у суду матеріалів.

5. Роз'яснити учасникам справи положення статті 202 Господарського процесуального кодексу України відповідно до якої неявка у судове засідання будь-якого учасника справи за умови, що його належним чином повідомлено про дату, час і місце цього засідання, не перешкоджає розгляду справи по суті, крім випадків, визначених цією статтею.

6. Повідомити учасників справи про можливість участі в судовому засіданні в режимі відеоконференції, у т.ч. поза межами приміщення суду з використанням власних технічних засобів та на можливість подати процесуальні документи (заяви, клопотання, скарги, відзиви тощо), в тому числі заяву в порядку статті 197 ГПК України, на електронну адресу суду (kgs@supreme.court.gov.ua), поштою, факсом або дистанційні засоби зв'язку, вчинити інші процесуальні дії в електронній формі з використанням власного електронного цифрового підпису, прирівняного до власноручного підпису з урахуванням вимог Закону України "Про електронні документи та електронний документообіг" та Закону України "Про електронні довірчі послуги".

7. Рекомендувати учасникам справи ознайомлення з матеріалами справи, за наявності такої технічної можливості, здійснювати в дистанційному режимі, шляхом надсилання сканкопій матеріалів судової справи на електронну адресу, зазначену у відповідній заяві, яку подавати через дистанційні засоби зв'язку.

8. Заяву арбітражного керуючого Корольова Вадима Вячеславовича про участь в судовому засіданні у справі № 5023/5847/11 в режимі відеоконференції поза межами приміщення суду задовольнити.

9. Проведення судового засідання в режимі відеоконференції здійснити за допомогою системи відеоконференцзв'язку "EasyCon" (<https://easycon.com.ua/>).

10. Для участі в судовому засіданні в режимі відеоконференції за межами приміщення суду арбітражному керуючому Корольову В. В. необхідно використовувати комп'ютерну техніку або смартфони з доступом в мережу Інтернет, які дозволяють передавати аудіосигнал та відеозображення.

11. Забезпечити участь арбітражного керуючого Корольова Вадима Вячеславовича в судовому засіданні у справі № 5023/5847/11, призначеному на 30.04.2020 о 15 год 45 хв, в режимі відеоконференції відповідно до Порядку роботи з технічними засобами відеоконференцзв'язку під час судового засідання в адміністративному, цивільному та господарському процесах за участі сторін поза межами приміщення суду, затвердженого наказом Державної судової адміністрації України від 08.04.2020 № 169.

12. Відповідно до статті 197 ГПК України підтвердження особи учасника справи здійснюється із застосуванням електронного підпису, а якщо особа не має такого підпису, то у порядку, визначеному Законом України "Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус" або Державною судовою адміністрацією України, тому арбітражному керуючому Корольову В. В. слід надіслати на електронну адресу документи, що посвідчують особу, скріплені електронним цифровим підписом, а у разі відсутності такого підпису надіслати скановані копії документів та пред'явити їх оригінали під час засідання.

13. Роз'яснити арбітражному керуючому Корольову Вадиму Вячеславовичу, що для участі у судовому засіданні в режимі відеоконференції він зобов'язаний зайти та авторизуватися в системі відеоконференцзв'язку за 10 хвилин до часу судового засідання; активувати технічні засоби (мікрофон, навушники та камера) та перевірити їх працездатність шляхом тестування за допомогою системи відеоконференцзв'язку; очікувати запрошення секретаря судового засідання до участі в судовому засіданні.

14. Попередити учасників справи, що відповідно до частини четвертої статті 197 ГПК України, пункту 5 розділу I Порядку роботи з технічними засобами відеоконференцзв'язку під час судового засідання в адміністративному, цивільному та господарському процесах за участі сторін поза межами приміщення суду ризику технічної неможливості участі у відеоконференції поза межами приміщення суду, переривання зв'язку тощо несе учасник справи.

15. Інструкція участі в судовому засіданні в режимі відеоконференції за допомогою програмного забезпечення "EasyCon" знаходиться за вебпосиланням: https://easycon.com.ua/vkz_help_uk-ua.pdf.

16. Інформацію по справі, що розглядається можна отримати на сторінці суду на офіційному вебпорталі судової влади України в мережі Інтернет за вебадресою:

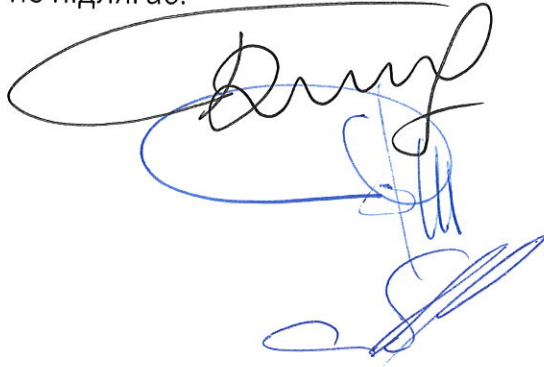

<https://supreme.court.gov.ua/supreme/>.

Ухвала набирає законної сили з моменту її підписання, є остаточною та оскарженню не підлягає.

Головуючий

Судді

The image shows two handwritten signatures. The top signature is in black ink and is highly stylized, appearing to be 'O.O. Banashko'. The bottom signature is in blue ink and is also stylized, appearing to be 'O.V. Vasykovskiy'. There are some faint blue lines and scribbles around the signatures.

О. О. Банасько

О. В. Васьковський

В. Г. Песков

*28*7145267*1*0*